

ZABRISKY POINT

SONAT CAVUSOGLU

Zabriskie Point (1970), Michelangelo Antonioni'nin yönettiği, 1960'ların sonunda Amerika'daki toplumsal değişimlere, tüketim kültürüne ve gençlik hareketlerine eleştirel bir bakış sunan bir filmdir. Görsel anlatımı, politik alt metinleri ve simgesel imgeleriyle dikkat çeken film, dönemin toplumsal atmosferini ve bireylerin bu atmosferdeki yerini sorgular..

Konu Özeti

Film, 1960'ların sonunda Amerika'da geçen iki ana karakterin hikâyesini merkezine alır:

•**Mark:** Bir öğrenci aktivistidir. Toplumun düzenine, kapitalizme ve otoriteye başkaldırır. Protestolara katılır ve düzen karşıtı bir duruş sergiler. Ancak bu duruşu, kişisel bir huzursuzluğun ve anlamsızlık hissinin de yansımasıdır.

•**Daria:** Bir emlak şirketinde çalışır, ancak bu şirketin temsil ettiği tüketim kültüründen rahatsızdır. Daria, hayatın anlamını sorgulayan, özgürlük ve doğayla uyum arayışında olan bir karakterdir.

Mark, bir protesto sırasında polisin müdahalesine tepki olarak bir polis memurunu vurduğu sanılıp kaçarken bir uçak çalar. Daria ise iş için bir yolculuğa çıkar. İkili, California çöllerinde, özellikle Zabriskie Point'te karşılaşır ve kısa bir süreliğine bir araya gelirler.

Film, bu ikilinin ilişkisi ve hayatlarının tüketim kültürüne, otoriteye ve modern kapitalizme olan eleştirel bakış açısıyla gelişir.

1960'lar Sonlarının Toplumsal Atmosferi

1.Vietnam Savaşı ve Savaş Karşıtı Hareketler Vietnam Savaşı'nın Etkisi:

Vietnam Savaşı veya İkinci Çinhindi Savaşı, Doğu Bloku ülkeleri olan Kuzey Vietnam, Çin ve Sovyetler Birliği ile ABD ve ABD destekçisi anti-komünist Güney Vietnam arasında yaşanan savaştır. Kore Savaşı'ndan sonra Soğuk Savaş'ın ikinci sıcak çatışması olmuştur. ABD, 1963-1973 yılları arasında savaşa dâhil olmuş ve 60.000 kadar asker kaybetmiştir. ABD kamuoyu, savaşa girilmesini sorgulamış ve savaştan sonra Anti-Amerikancılık yükselmiştir.

ABD Silahlı Kuvvetleri ve onunla eşgüdüm halinde davranan Güney Kore birlikleri savaş sırasında işkence, tecavüz, toplu infaz, sivillerin öldürülmesi ve kimyasal silah kullanmak gibi pek çok savaş suçu işlemiştir.

1960'ların sonunda Vietnam Savaşı, Amerikan toplumunda ciddi bir bölünmeye yol açtı. Gençlik, savaşın ahlaki ve siyasi gerekçelerine şiddetle karşı çıkıyordu. Üniversitelerde ve sokaklarda savaş karşıtı protestolar yaygındı. Filmde, öğrenci hareketleri ve polisle çatışma sahneleri, Vietnam Savaşı karşıtı hareketlere göndermeler içerir.

Amerika'da 1960'ların Öğrenci Hareketleri Temalar ve Örgütlenmeler:

Vietnam Savaşı Karşıtı Protestolar:1960'larda Amerika, Vietnam Savaşı'na yoğun bir şekilde müdahil oldu. Öğrenciler, savaşın etik dışı olduğunu ve masum sivillere zarar verdiğini savundu.Teach-ins gibi etkinliklerle savaşa karşı bilinçlendirme çalışmaları yürütüldü.

Sivil Haklar Hareketi:Afrikalı Amerikalıların eşit haklar talebiyle büyüyen bu hareket, öğrencilerin de desteğini aldı.Freedom Riders ve üniversitelerdeki oturma eylemleri, ırk ayrımcılığına karşı gerçekleştirildi.

Students for a Democratic Society (SDS):Amerika'nın en büyük öğrenci örgütlerinden biri olan SDS, savaş karşıtı protestolar ve toplumsal adalet talepleriyle bilinir.

Port Huron Bildirisi (1962): SDS'in manifestosu, otoriteye karşı özgürlükçü bir toplumu savundu.

Önemli Olaylar:

Berkeley Özgür Konuşma Hareketi (1964):Kaliforniya Üniversitesi öğrencileri, kampüste politik faaliyetlerin engellenmesine karşı eylem yaptı.Hareket, ifade özgürlüğü taleplerini güçlendirdi.

Kent State Katliamı (1970):Ohio'daki Kent State Üniversitesi'nde Vietnam Savaşı'nı protesto eden öğrencilere karşı ulusal muhafızların ateş açması sonucu 4 öğrenci öldü. Bu olay, Amerikan kamuoyunda şok etkisi yarattı

Columbia Üniversitesi İşgali (1968):Üniversite yönetiminin Vietnam Savaşı'yla bağlantılı bir askeri araştırma projesine katılımı ve Harlem'deki bir parkı yok etme planları protesto edildi

2. Gençlik Hareketleri ve Karşı Kültür. Karşı Kültürün Yükselişi:

Bu dönemden birçok akademisyen, hareketin 1956 ile 1972 yılları arasında doruğuna ulaştığını inanmaktadır.

1958'de Londra'daki Trafalgar Meydanı'nda bir sivil itaatsizlik eylemi olarak 60.000-100.000 barışsever öğrenci ve pasifist, sonradan "Ban the Bomb" ("bombayı yasakla") isimli bir dizi gösteri haline gelen bir protestoya toplandılar; bu toplantıdan ilk karşı kültür grupları ortaya çıktı. Barış sembolü bu Britanyalı grup tarafından tasarlandı ve bu sembol barış, özgürlük ve hippiliğin en çok tanınan sembolü olmuştur.

1960'lar geçince Vietnam'daki savaş, ırk ilişkileri, cinsel töreler, kadın hakları, geleneksel otorite usulleri, psikoaktif maddeler ile deneyim ve Amerikan Rüyası ile ilgili çelişkili bakış açılarına dair Amerikan toplumundaki yaygın gerilimler kamu ölçeğinde giderek daha büyük bir rol oynadılar. Britanyalı grup The Beatles'ın pop müziği ve değişim ve deneyime vurgulu olan bir gençlik altkültürünün hızla evrimleşmesine yol veren hippie kültürünün eşzamanlı yükselişi gibi yeni kültürel şekiller ortaya çıktı. The Beatles'ın yanı sıra Birleşik Krallık ve Amerika'dan birçok şarkı yazarı, şarkıcı ve müzik grubu karşı kültür hareketini etkiledi.

1960'lar, gençliğin kendini ifade etme ve otoriteyi sorgulama arayışına sahne oldu. Hippi hareketi, barış, sevgi ve doğayla uyum gibi temalarla kapitalist toplumun materyalist değerlerine bir alternatif sundu.

Özgürlük Arayışı: Gençlik, eğitimde reform, bireysel özgürlükler ve toplumsal eşitlik gibi konular için mücadele ediyordu. Filmdeki Mark ve Daria karakterleri, bu özgürlük arayışını temsil eder.

3. Irk Ayrımcılığı ve Sivil Haklar Hareketi Afrikalı Amerikalıların Mücadelesi:

1960'ların sonu, sivil haklar hareketinin zirveye ulaştığı bir dönemdi. Martin Luther King Jr.'ın liderliğindeki hareket, ırk ayrımcılığını sona erdirmek ve eşit haklar sağlamak için mücadele ediyordu. Ancak bu mücadele, polis şiddeti ve toplumsal çatışmalarla karşılandı

Sosyal antropolog Jentri Anders, incelediği ve içinde yaşadığı bir karşı kültür topluluğunda çok sayıda özgürlüğün desteklendiğini fark etti: "kendi potansiyelini keşfetme özgürlüğü, kendi kendiliğini yaratma özgürlüğü, kişisel ifade özgürlüğü, zamanlamaktan özgürlük, sıkı tanımlanmış roller ve hiyerarşik statülerden özgürlük...". Ek olarak Anders, karşı kültür hareketinden bazı kişilerin çocukluk eğitiminin "estetik duyu, doğa sevgisi, müzik tutkusu, özyansıtma isteği ve açıkça işaretlenmiş bağımsızlık" ile yüreklendiren bir hâle değiştirilmesini istediğini belirtir.

5. Otoriteye ve Devlete Duyulan Güvensizlik Polis Şiddeti ve Baskı:

1960'lar, özellikle öğrenci ve sivil haklar protestolarına yönelik sert polis müdahaleleriyle bilinir. Toplumun geniş kesimlerinde devlete ve otoriteye karşı bir güvensizlik oluştu.

Gençlik ve Sistem Çatışması filmde Mark'ın polis tarafından öldürülmesi, sistemin bireysel özgürlüğe ve isyana karşı acımasız tepkisini temsil eder. 1960'ların öğrenci protestoları ve düzen karşıtı hareketleri, Mark karakteri aracılığıyla yansıtılır.

Vietnam Savaşı karşıtı hareket 1965 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nin Vietnam Savaşı'ndaki artan rolüne karşı gösterilerle başladı ve takip eden birkaç yıl içinde geniş bir toplumsal harekete dönüştü. Bu hareket, 1960'ların ikinci yarısı ve 1970'lerin başlarında, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde, savaşın nasıl sona erdirileceğine ilişkin şiddetli ve kutuplaştırıcı tartışmalara yön vermiş ve şekillenmesine yardımcı olmuştur.

Amerika Birleşik Devletleri'ndeki barış hareketinde yer alanların çoğu çocuk, anne ya da düzen karşıtı gençlerdi. Afro-Amerikan sivil hakları, ikinci dalga feminist hareketler, Chicano Hareketleri ve örgütlü işçi kesimlerinin katılımıyla muhalefet büyüdü. Eğitimciler, din adamları, akademisyenler, gazeteciler, avukatlar, Benjamin Spock gibi doktorlar ve askeri gaziler de dahil olmak üzere birçok başka gruptan da katılımlar oldu.

Eylemleri çoğunlukla barışçıl, şiddet içermeyen etkinliklerden oluşuyordu; çok az etkinlik kasıtlı olarak provokatif ve şiddet içeriyordu. Bazı durumlarda polis barışçıl göstericilere karşı şiddet içeren taktikler kullandı. 1967 yılına gelindiğinde, Gallup anketlerine göre, Amerikalıların giderek artan bir çoğunluğu Vietnam'a askeri müdahalenin bir hata olduğunu düşünüyordu ve bu görüş yıllar sonra dönemin Amerikan savaş planlamasının başındaki isim, eski Savunma Bakanı Robert McNamara tarafından da yineleni

Pentagon'da savaş karşıtı protesto,
1967

ABD polisleri Washington, D.C.'de bir
protestocuyu sürükleyerek götürürken, 1967

6. Doğaya Dönüş ve Alternatif Yaşam ArayışıModern Hayattan Kaçış:

1960'ların gençliği, doğayla uyumlu ve daha anlamlı bir yaşam arayışı içindeydi. Bu, modern hayatın anlamsızlığına ve insanları yabancılaştırmasına bir tepkiydi.

Zabriskie Point, doğanın ve insanın özgürlüğünün bir metaforu olarak kullanılır. Daria ve Mark'ın bu noktadaki buluşması, modern dünyanın kaosundan bir kaçış anıdır.

Özgürlük, ussal ya da kültürel bir sınırlama ve baskı ile ortaya çıkabildiği kadar, ancak bu sınırlandırmanın aşılmasıyla olanaklıdır.

Metropolde sıkışmış bireyin doğaya yönelmesi, aslında manevi bir ihtiyaçtan doğar. Bu da şu soruyu akla getirir: Doğada insanla bu kadar özdeşleşen ne vardır ?

Birçok düşünür, doğaya kaçışın sadece fiziksel bir deneyim olmadığını, aynı zamanda içsel bir dönüşüm olduğunu vurgulamıştır. Thoreau, Walden Gölü kıyısında yaşadığı deneyimini anlatırken, insanın gerçek özgürlüğe ve mutluluğa doğayla baş başa kaldığında ulaşabileceğini savunur. Ona göre doğa, insanın en yalın haliyle var olduğu, kalabalıklardan arındığı ve zihinsel bir özgürlüğe kavuştuğu yerdir.

Çölün geniş ve sınırsız doğası, kapitalist sistemin baskıcılığına karşı bir alternatif sunar.

Filmde, öl sahneleri ve Zabriskie Point'teki atmosfer, bu kaçış arzusunu sembolize eder.

7. Feminist Hareketlerin Başlangıcı Kadın Haklarının Yükselişi:

Feminizm tarihi, kadınlara eşit hakların sağlanmasını amaçlayan hareketlerin ve ideolojilerin kronolojik veya tematik anlatılarını içerir. Dünyanın dört bir yanındaki feministlerin sebepleri, hedefleri ve niyetleri ; zamana, kültüre ve ülkeye bağlı olarak değişmiş olsa da çoğu Batılı feminist tarihçi, kadın haklarını elde etmek için çalışan tüm hareketlerin, feminizm terimini kendilerine uygulamamış olsalar (ya da uygulamaları) bile feminist hareket olarak değerlendirilmeleri gerektiğini iddia ediyorlar. Diğer bazı tarihçiler "feminist" terimini modern feminist hareket ve onun devamıyla sınırlandırır ve daha önceki hareketleri tanımlamak için "protofeminist" etiketini kullanır.

Kadın hakları hareketinin ya da feminist hareketinin ikinci dalgası, başta ABD'de olmak üzere Batıda 1960'ların başında başlayıp 1970'lerin son yıllarına kadar süren feminist faaliyetleri içeren bir dönemi kapsar.

1960'lar, kadınların özgürlük ve eşitlik taleplerini daha yüksek sesle dile getirdiği bir dönemdi. Daria karakteri, bu feminist arayışın pasif bir yansımasıdır; sistemin içinde var olurken, aynı zamanda özgürlüğe ve bağımsızlığa duyulan bir özlemi taşır.

8. Tüketim Toplumunun EleştirisiKapitalizmin Eleştirisi:

Film, özellikle Amerikan rüyasının tüketim kültürü ve materyalizme dayalı yapısını eleştirir

Amerikan toplumu, bu dönemde kapitalizmin ve tüketim kültürünün zirvesine ulaştı.Reklamlar, alışveriş merkezleri ve modernleşme, bireylerin hayatlarını şekillendirirken, birçok kişi bu tüketim odaklı yaşam biçimini sorgulamaya başladı. Filmde, Daria'nın çalıştığı emlak şirketi ve modern yaşam projeleri, tüketim toplumunun eleştirisini simgeler.

Tüketim genellikle, insan ihtiyaçlarının karşılanması olarak tanımlansa da, insanları ve içinde bulundukları toplumu anlamlandırmanın yollarından biri olarak kendisini gösterir. Bu durum, tüketicilerin hayatlarında, ihtiyaçlarla olan ilişkilerinin farklılaşması açısından önemli rol oynar. Bu farklılaşma sonucunda tüketicilerin tüketim faaliyetlerine yükledikleri anlamlar değişmeye başlar. Tüketiciler, bu anlamları semboller vasıtası ile yüklerler.

Günümüz toplumları uzun bir süredir üretmekten çok tüketmeyi esas alan ve tüketimi küresel düzeyde gerçekleştirmeyi hedefleyen neoliberal politikalarla yönetilmektedirler. Tüketim toplumuna giden yolda hiç şüphesiz ki üç temel süreç -serbest piyasa ekonomisi, geç kapitalizmin kültürel mantığı ve tekelleşen sermayenin emek sömürüsü- etkili olmuştur. Bu süreçlerle beraber neo-liberalizmin sınıf yerine nesnelerin imajına hapsolmuş bir kişilik yapısını ve gösterge ile semboller tarafından kuşatılmış ve parçalanmış olan bir kimlik politikasını öne çıkartması, her şeyden önce varlığını tüketim ekonomisine borçlu olan kapitalist sistemin sürdürülebilirliğini sağlamıştır

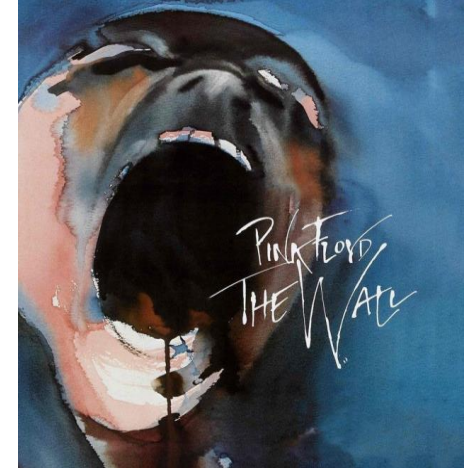
Kapitalist sistemin tüketim politikası, sadece arzu ve duyguları harekete geçirmede ya da konformizme dayanan bir kitle kültürünü yaygınlaştırmada değil, sosyal kimliği inşa ve ifşa etmede de hayati bir rol oynamıştır. Dolayısıyla tüketim kültürünün, tüketim toplumunun bir ürünü olarak bireysel ve sembolik düzlemde sosyal farklılaşmayı ve sınıfsal hiyerarşiyi, küresel ölçekte de üretimin genişlemesini ve sermayenin egemenliğini sağlayan bir enstrüman olarak işlev gördüğünü söylemek mümkündür.

*Gerçek ihtiyaçlar ile sahte ihtiyaçlar arasındaki ayrımın ortadan kalktığı tüketim toplumunda birey tüketim mallarını satın almanın ve bunları sergilemenin toplumsal bir ayrıcalık ve prestij getirdiğine inanır. Böylece genel bir toplumsal farklılaşma mantığı ortaya çıkar. İhtiyaç artık bir nesneye duyulan ihtiyaçtan çok, bir **farklılaşma ihtiyacıdır**. Tüketici tek tek nesnelere değil, mal ve hizmetler sistemini bütünüyle satın almaya yönlendirilir; bu süreçte bir yandan kendini toplumsal olarak diğerlerinden ayırt ettiğine inanırken, bir yandan da tüketim toplumuyla bütünleşir. Dolayısıyla tüketmek birey için bir zorunluğa dönüşür. Bu anlamda **tüketim bireyin özgür bir etkinliği değildir**.*

Filmde, Pink Floyd'un özellikle dikkat çeken müzikleri yer alır. Soundtrack, sahnelerin atmosferini güçlendiren ve filmin alt metinlerini destekleyen bir unsurdur.

The Wall (Duvar), İkinci Dünya Savaşı sonrası kapitalizm ve tüketim kültürünün toplumda yarattığı travmaların metaforuydu. Sistemin asi çocuklarından Pink Floyd, 42 yıl önce Aralık 1979'da bu albümle o duvara isyan etti. 68 Kuşağı'ndan "yanlış" aldıkları mirasla, o duvarı bu kez de rockla yıkmak istediler. 1982'de Alan Parker, aynı adla yaptığı filmde The Wall'ı sinema diline aktardı. Kapitalizm ise o günden bu güne çok daha fazla çürüdü...

shutterstock®
AI-Generated Image

Dünyada 1960'ların Öğrenci Hareketleri Kapsam ve Temalar:

1960'ların dünyasındaki öğrenci hareketleri, Soğuk Savaş'ın getirdiği ideolojik kutuplaşmanın, kapitalizme ve otoriter rejimlere duyulan tepkinin etkisiyle şekillendi.

Temel temalar: Anti-emperyalizm ve sömürgecilik karşıtlığı. Savaş karşıtlığı, özellikle Vietnam Savaşı'na tepki. İnsan hakları, özgürlük ve demokrasi talepleri. Eğitim reformu ve üniversitelerde demokratik hakların savunulması.

Önemli Olaylar ve Bölgeler:

Fransa – Mayıs 1968 Olayları: Paris'te başlayan öğrenci protestoları, kısa sürede işçi grevleriyle birleşerek ülke çapında bir isyana dönüştü. Öğrenciler üniversitelerde özgürlük, eğitimde reform ve toplumsal eşitlik talep etti. Sonuç: Hükümetin reform vaatleriyle olaylar yatıştırıldı, ancak hareket 1960'ların simge olaylarından biri hâline geldi.

Almanya – 68 Hareketi: Batı Almanya'da öğrenci hareketleri, Nazizm'in etkileriyle yüzleşme, eğitim reformu ve Amerika'nın Vietnam Savaşı'na desteğini protesto etmek üzerine şekillendi. Rudi Dutschke, Alman öğrenci hareketinin önde gelen liderlerinden biriydi.

Latin Amerika: Öğrenci hareketleri, ekonomik eşitsizlik ve otoriter rejimlere karşı sosyalist devrim çağrıları ile yoğunlaştı.

Meksika'da 1968 yılında, Tlatelolco Meydanı'nda öğrenci protestoları hükümet tarafından kanlı bir şekilde bastırıldı.

Çekoslovakya - Prag Baharı (1968): Öğrenciler, Sovyet etkisindeki komünist rejimin reforme edilmesini ve bireysel özgürlüklerin artırılmasını talep etti.

Türkiye’de 1960’ların Öğrenci Hareketleri:

Türkiye’deki öğrenci hareketleri, Batı’daki ideolojik etkilerden ilham alsa da, kendi özgün dinamikleriyle (anti-emperyalizm ve sosyalizm vurguları) yerel bir mücadele biçimi yaratmıştır. 1960’ların sonunda, bu hareketler Türkiye’de hem sol hem de sağ gruplar arasında derinleşen bir kutuplaşmaya zemin hazırlamıştır. Bu hareketler, hem dünya hem de Türkiye için 20. yüzyılın en önemli gençlik isyanlarından biri olarak tarih yazmıştır.

Türkiye’de 1960’lar, Demokrat Parti iktidarının sona erdiği 27 Mayıs 1960 darbesiyle başlamış ve yeni anayasa, sosyal hareketlere daha fazla özgürlük tanımıştır. Ancak ekonomik sorunlar, artan dış baskılar ve genç nüfusun dinamizmi, öğrenci hareketlerinin büyümesine yol açtı.

Önemli Gelişmeler: 1961 Anayasası ve Özgürlük Alanları - 1961 Anayasası, öğrenci dernekleri ve örgütlerinin kurulmasına olanak sağladı. Bu durum, üniversitelerde daha aktif bir gençlik hareketinin doğmasına yol açtı.

1968 Hareketi:Dünya genelindeki gençlik hareketlerinden etkilenerek, Türkiye’de de benzer temalar işlendi : Anti-emperyalizm (özellikle Amerika’nın Türkiye üzerindeki etkisine karşı). Eğitim reformu ve üniversitelerde özerklik talepleri. İşçi haklarına destek ve sosyalizm çağrıları.

Dev-Genç’in Kurulması (1969):Devrimci Gençlik Federasyonu (Dev-Genç), öğrenci hareketlerinin liderliğini üstlendi. Bu örgüt, sola yönelim ve anti-emperyalist söylemleriyle ön plana çıktı.

Önemli Eylemler:

Üniversite İşgalleri : Öğrenciler, üniversitelerde özerklik taleplerini dile getirmek için işgal eylemleri düzenledi. Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ve İstanbul Üniversitesi bu eylemlerin merkezlerinden oldu.

Robert Komün Projesi (1968) : Amerikan büyükelçisinin ODTÜ ziyareti sırasında aracı yakıldı. Bu olay, Amerika karşıtı protestoların sembollerinden biri oldu.

6. Filo Protestoları (1969) : Amerika'nın 6. Filosu'nun Türkiye'ye gelişi, İstanbul'da geniş çaplı protestolara neden oldu. Protestolar sırasında çatışmalar çıktı ve solcu öğrenciler ile muhafazakâr gruplar arasında gerginlik tırmandı.

Türkiyede Tüketim Toplumunun Köklerinin Atılışı:

1950-1970 Türkiye’de tüketimin gelişimi, Türk siyasal yaşantısının değişim yılları olan 1950 ve 1960’lı yıllara denk düşer.

Osmanlı Devleti’nin ekonomisini devralan Türkiye Cumhuriyeti üretim yetersizliği nedeniyle tüketim mekanizmalarının gelişimini sağlayamamış, 1929 ekonomik bunalımı da tüketim düzeyinin yükselişini etkilemiştir. 1950’lere değin tek parti döneminde Türk siyasal yaşamında devletin yanında özel sektörde önemli gelişmeler kaydetmiştir ancak devlet müdahalesi tam anlamıyla kaybolmamıştır. Özellikle Amerika’nın başı çektiği batılı ülkeler, Türkiye’nin piyasa siteminin açılmasını istemektedir. Bu ortamda demokrasiyi ve özel işletmeciliği geliştirme amacını öncelikli bir amaç olarak belirleyen Demokrat Parti, işadamlarının da desteğini alarak iktidara gelmiştir . 1950 yılında siyasal değişme ile birlikte ekonomi politikasında da bazı değişmeler meydana gelmiştir.

Demokrat Parti yönetimine kadar geçen yıllarda Türk ekonomisinde karma ekonomi modeli ve devlet işletmeciliği sistemi hakimdir. 1950’li yıllarda Türkiye’nin NATO’ya girişinin akabinde, gelişmiş ülkeler tarafından alınan, kalkınmamış ülkeleri kalkındırmaya yönelik iktisat teorilerinin desteğiyle, Türkiye’de özel teşebbüs lehinde bir eğilim görülmüştür .

Bu dönemde tarım, özellikle traktör kullanımındaki artışla beraber hızla makineleşmiş, Demokrat Parti Hükümetince tarım ürünleri fiyatları desteklenmiş ve yeni üretim alanları açılmıştır. Tarım sektörünün gelişimi, muhafazakar yeni bir sınıfın yükselişinin önünü açmıştır. Buna ek olarak karayolları yapımının hızlanması nedeniyle ulaşım araçlarında yaşanan gelişme, kentleşmeyi yani köyden kente göçü arttırmıştır. Tarımın yanı sıra sanayi sektöründe de önemli gelişmeler yaşanmış, aynı dönemde yaşanan kırsal kesimden kentlere doğru yoğun göçle beliren işgücü, sanayinin canlanmasını sağlamıştır.

Dönemin en önemli özelliği de tüketim kültürünün hız kazanması ve toplumun alt katmanlarına doğru yayılmasıdır. Liberal ekonomiyi ve özel girişimciyi destekleyen bir siyaset güden Demokrat Parti iktidarı, “her mahalleye bir milyoner” ve “küçük Amerika” gibi sloganlarla sıradan insanların zenginlik ve tüketime yönelmesini hedefleyen, refah örneği olarak Amerika’nın seçildiği bir politika gütmüştür.

KAYNAKÇA

- *SOSYOLOJİ DERGİSİ SAYI 33*
- *DERGİ PARK*
- *9 EYLÜL ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI*
- *WIKİPEDIA*
- *GAZETE DUVAR*
- *ANDERSON TERRY H THE MOVEMENT AND THE SIXTIES*